

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Spanjaardsdijk Zuid 5a, Aduard

projectnummer: 501.16.50.00.00

Onderwerp: Beknopte natuurtoets pelsdierstallen Spanjaardsdijk Zuid 5a Aduard

Datum: 08-09-2021

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is van plan om aan de Spanjaardsdijk Zuid 5a in Aduard de bouw van twee woningen mogelijk te maken. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd.

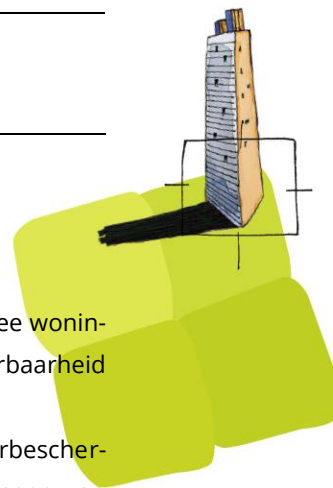
Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 23 augustus 2021 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: onbewolkt, droog, circa 20°C en een zwakke wind.

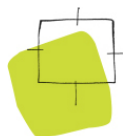
PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt ten westen van Aduard, ten zuiden van het Van Starckenborghkanaal en ten oosten van de Spanjaardsdijk Zuid. Ten oosten, zuiden en westen van het plangebied zijn graslanden en enkele boerenerven aanwezig. In het noordoostelijke deel van het plangebied staat een woonhuis met tuin. Dit deel van het plangebied blijft ongewijzigd qua bebouwing. Ten zuiden en westen hiervan bevinden zich pelsdierstallen, bestaande uit langwerpige overkappingen met pelsdierkooien zonder dieren (figuur 1). Ten noordwesten van de stallen staat een enkele schuur voor opslag van materialen. De plannen hebben betrekking op de schuur en de pelsdierstallen.

De stallen zijn opgetrokken uit damwandplaten met een golfplaten dak. De langwerpige overkappingen hebben alleen een dak van golfplaten en verder een open constructie. De enkele schuur is opgetrokken uit baksteen met gevelbekleding van damwandplaten en een golfplaten dak. De oostelijke zijde van de schuur is aan de binnenkant dicht getimmerd.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

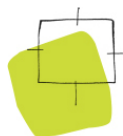

Er is opgaande beplanting aanwezig langs de oost- en westrand van het terrein. Rondom de schuren is verharding en gazon aanwezig. Alleen langs de oost-, zuid- en westzijde van het terrein is permanent oppervlaktewater aanwezig, namelijk een aantal sloten.

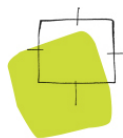
De plannen bestaan uit de bouw van twee woningen op het gedeelte van het terrein waar nu de pelsdierstallen en de schuur staan. De stallen en schuur worden gesloopt en de woningen worden ingepast. Voor zover bekend blijft het huidige woonhuis behouden. Aan de zuidoostzijde van het terrein wordt een waterberging gerealiseerd. Verder worden enkele bomen langs de oost- en westzijde van het terrein gekapt en grond vergraven. In de toekomstige situatie worden nieuwe bomen geplant.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: ruimtelijkeplannen.nl.

Foto's 1 t/m 6. Impressie van het plangebied op 23 augustus 2021. Linksboven de binnenzijde van de schuur. Rechtsboven de pelsdierstallen vanuit het noordwesten. Links midden de binnenzijde van de pelsdierstallen. Rechts midden het te behouden woonhuis met tuin. Linksonder de sloot ten zuiden van het terrein vanuit het zuidoosten. Rechtsonder de sloot ten zuiden van het terrein vanuit het westen.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb artikel 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb artikel 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste 5 jaar in de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF © 1 september 2021 13:28:46) blijkt dat in de directe omgeving (0 - 2 kilometer) van het project-gebied diverse beschermde dier- en plantensoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, een amfibie (poelkikker) en een vaatplant (dreps).

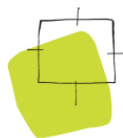
De grasvelden rondom de woning en tussen de pelsdierkooien bestaat voornamelijk uit algemene gras- en kruidensoorten, zoals Engels raaigras, grote brandnetel en klein kruiskruid. Deze soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden.

Opgaande beplanting in het plangebied bestaat voornamelijk uit een rij wilgen langs de oostrand en een rij zwarte elzen langs de westrand van het terrein. Aan de zuidwestzijde van het woonerf staat een enkele wilg.

De beschermde soort dreps is uit de omgeving van het plangebied bekend (NDFF). Deze soort is in de bebouwde kom van Aduard waargenomen. Geschikt habitat voor deze soort, zoals zonnige, open plaatsen op braakliggend terrein, is niet op het terrein aanwezig. Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom zijn deze en andere beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

Uit de omgeving zijn vogels met jaarrond beschermde nesten bekend, zoals buizerd, gierzwaluw en huismus (NDFF). Het woonhuis is geschikt voor huismus om een nest in te maken, doordat er ruimte onder de eerste rij dakpannen aanwezig. Daarnaast zijn openingen in het pannendak aanwezig die geschikt zijn voor gierzwaluw om onder het dak te komen en hier een nest te maken.

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

Onder of in het golfplaten dak van de schuur zijn geen geschikte ruimtes voor huismus om hier een nest te maken. Het dak met donker gekleurde golfplaten warmt heel snel op als de zon erop schijnt waardoor het snel te heet is onder de golfplaten. Hierdoor is de ruimte onder het dak niet geschikt als nestplaats voor huismus.

Onder de golfplatendaken van de pelsdierstallen zitten geen besloten ruimtes die geschikt zijn voor huismus om een nest in te maken. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen nesten van huismus of andere vogelsoorten waargenomen aan de binnen- of buitenzijde van de pelsdierstallen. Daarnaast zijn de nokken van de stallen hooguit twee meter hoog en staan de kooien aan de binnenzijde op maximaal een meter tot anderhalve meter hoogte. Hierdoor zijn de kooien te laag en dus niet geschikt voor huismus om een nest op te maken. Op een meter hoogte zijn eventuele nesten namelijk goed bereikbaar voor roofdieren. Daarnaast zijn tijdens het veldbezoek geen huismussen gezien of gehoord op het terrein of in de omgeving.

Geschikte openingen voor gierzwaluw, zoals openingen in de nok, zijn ook niet in de schuur aanwezig. In de bomen op het terrein zijn geen nesten of holtes aangetroffen die geschikt zijn als nestplaats van broedvogels met een jaarrond beschermd nest, zoals buizerd, sperwer en steenuil. Het plangebied kan wel een onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismussen die in het woonhuis broeden.

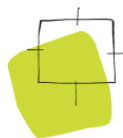
In de struiken en bomen in het plangebied kunnen wel algemene vogels tot broeden komen, zoals merel, heggemus, winterkoning of houtduif. Nesten van algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

In de bomen op het terrein zijn geen holtes, scheuren of loszittende stukken schors aanwezig die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Daarnaast zijn de te slopen pelsdierverblijven ongeschikt voor vleermuizen door het ontbreken van besloten ruimtes. De schuur is door de constructie van damwandplaten en het golfplaten dak dat snel opwarmt ongeschikt om te dienen als vleermuisverblijfplaats. Verder ontbreekt een spouwmuur in de schuur. In het dak van de woning zitten wel openingen die geschikt zijn voor vleermuizen om onder het dak te komen en hier een verblijfplaats te hebben.

Het terrein kan onderdeel vormen van het foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger die uit de directe omgeving van het plangebied bekend zijn (NDFF).

Er zijn geen groenstroken op het terrein aanwezig die een onderdeel vormen van een doorgaande structuur van opgaande beplanting die een functie kan hebben als vliegroute voor vleermuizen.

Het grasland en groenstroken in het plangebied vormen geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals bosspitsmuis, veldmuis en rosse woelmuis. Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde otter, steenmarter en waterspitsmuis bekend (NDFF). Er zijn geen takkenhopen of houtstapels op het terrein aanwezig die geschikt zijn voor steenmarter. Ook heeft de bebouwing geen geschikte openingen of afgesloten ruimtes waar steenmarter in kan verblijven. Zo zijn in de pelsdierstallen geen besloten ruimtes aanwezig onder de kooien waar steenmarter een nest in kan maken. De watergangen rondom het terrein zijn niet geschikt voor otter, door het ontbreken van stromend water en oevers met voldoende schuilmogelijkheden, zoals boomstronken en dichte bosschages. De sloten rondom het terrein en met name de hoek waar de beoogde waterberging ligt, worden gedomineerd door kroos en riet, een aanduiding voor voedselrijk water. Er is geen onderwatervegetatie aanwezig. Deze omstandigheden zijn niet geschikt voor waterspitsmuis, omdat deze soort voorkomt in en langs schoon, niet te voedselrijk water met een onderwatervegetatie. Verblijfplaatsen van waterspitsmuis op het terrein zijn dan ook niet te verwachten.

De randen van het terrein zijn marginaal geschikt als foerageergebied voor beschermde soorten als steenmarter. Deze soort zal hier mogelijk incidenteel foerageren.

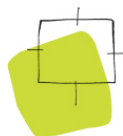
De sloten rondom het terrein vormen geschikt biotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en bruine kikker (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb. De niet-vrijgestelde amfibieënsoort poelkikker is bekend vanuit de omgeving van het terrein. Deze soort komt voor in onbeschaduwde, voedselarme en schone wateren. Door de aanwezigheid van de bomenrijen langs de randen van het terrein en de sloten, liggen deze grotendeels in de schaduw. Daarnaast worden de sloten gedomineerd door kroos en riet en zijn de oevers aan de zijde van het terrein erg steil. Hierdoor zijn de sloten niet geschikt als voortplantingswater voor poelkikker. Deze en andere niet-vrijgestelde amfibieënsoorten zijn door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving niet in het plangebied te verwachten.

Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen, reptielen en ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF) en geschikt biotoop ontbreekt in het plangebied. De aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en ongewervelden kan doordoor worden uitgesloten.

TOETSING

Als gevolg van de sloop van de schuur en de pelsdierstallen gaan geen verblijfplaatsen van vleermuizen of jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus of gierwaluw verloren.

Het woonhuis is geschikt voor huismus, gierwaluw en vleermuizen. Aangezien deze woning volledig behouden blijft, zijn geen negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten of vleermuizen te verwachten. Mocht het dak van het woonhuis toch nog gerenoveerd of vervangen worden, dan

is voorafgaand aan de werkzaamheden nader onderzoek nodig naar jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw en naar verblijfplaatsen van vleermuizen.

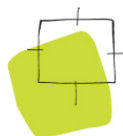
Het plangebied zal naar verwachting door de bouw van woningen niet ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die rondom bomenrijen en bebouwing foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen treden niet op.

Als gevolg van de plannen gaat mogelijk marginaal geschikt foerageergebied van steenmarter verloren. In de nabije omgeving is echter in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Hierdoor worden geen negatieve effecten op het foerageergebied van steenmarter verwacht.

Bij uitvoering van het plan verandert het terrein van karakter als foerageergebied voor huismus. Het terrein zal door de bouw van woningen niet ongeschikt worden. Door de realisatie van woningen met tuinen blijft hier foerageergebied behouden. De aanleg van tuinen zorgt mogelijk zelfs voor een hogere kwaliteit foerageergebied. Bovendien is in de nabije omgeving in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op het foerageergebied van huismus treden daardoor niet op.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen ook in gebruik zijnde nesten van algemene vogelsoorten worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van een externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN is voor Groningen uitgewerkt in de provinciale verordening (geconsolideerd 2021-02-03).

NATUUR BUITEN HET NNN

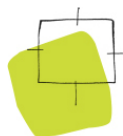
Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt verder buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en weidevogel- en akkervogelleefgebieden.

WEIDE-EN AKKERVOGELLEEFGEBIED

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van weide- en akkervogelleefgebied. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

INVENTARISATIE

Het terrein is geen onderdeel van een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft het 'Leekstermeergebied' op circa 7 kilometer ten zuiden van het plangebied. Het gebied ligt op 3 kilometer ten zuidwesten van het dichtstbijzijnde NNN-gebied. circa 150 meter ten noorden van het terrein ligt het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Natuur buiten NNN. Het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied ligt circa 1 kilometer ten noorden van het gebied.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van Natura 2000-gebied 'Leekstermeergebied'. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Gezien de afstand tot de dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitattypen (>7 kilometer) wordt geen toename van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden verwacht.

Gezien de afstand tot het NNN, natuur buiten het NNN, akker- en weidevogelleefgebied en de aard van het plan, zijn geen negatieve effecten te verwachten op dergelijke gebieden. Het project is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

Het terrein ligt buiten de bebouwde kom. Als de bomenrijen langs de oost- en westrand van het terrein meer dan 21 bomen bevatten zijn deze beschermd onder het onderdeel Houtopstanden van de Wnb. Bij kap van bomen in deze rijen is het indienen van een kapmelding bij de provincie Groningen nodig. Ook geldt dan de herplantplicht.

Conclusie

Voor dit plan is op 23 augustus 2021 een veldbezoek gedaan en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens is een voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied verkregen om de toetsing aan de Wnb op te baseren. Uit deze toetsing komt naar voren dat het plan niet zal leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, mits bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels.

Een nadere analyse van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. De ontwikkeling is op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de provinciale ruimtelijke verordening.